

Cubinsà

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Casa Cubinsà 08610 AVIÀ. Zona Vilamarí
Emplaçament Graugés. A la carretera d'Avià a Casserres.

Coordenades:

Latitud: 42.056885083173
Longitud: 1.8374035595377
UTM Est (X): 403801
UTM Nord (Y): 4656747

Classificació

Número de fitxa 08011 - 51
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIII-XIX
Estat de conservació Regular
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: BPU i ZEA. POUM Avià, DOGC 12/07/2011
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00054
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dg., 02/12/2001 - 01:00

Descripció

Cubinsà actualment és una casa de planta rectangular allargassada, ja que les ampliacions s'han realitzat als dos laterals E i O. Està construïda sobre roca que ocupa un tros de la planta pel costat de ponent, i amb la Serra de Vilamarí que la protegeix per aquest costat. La casa té tres crugies perpendiculars a la façana, i aquesta orientada a migdia; teulada a dues vessants amb el carener paral·lel a la línia de façana, d'obra de pedra amb carreus grossos i ben escairats. A la façana de migdia tota la part central està reforçada amb un contrafort seguit enmig del qual es va obrir una finestra; la porta principal és d'arc de mig punt i estreta, també hi ha una finestra amb els muntants exteriors tallats amb acanaladures. A la façana posterior hi ha un sol contrafort al costat de la primera ampliació que possiblement correspongui al segle XVI o XVII i que ara ocupen els masovers. La primera casa ocuparia la part central de la planta baixa que conserva un arc diafragma d'est a oest, un parament de paret construït amb opus spicatum i espitlleres; el sostre d'aquest espai està construït amb bigues de troncs sense desbastar i, fins i tot, hi ha un en forma de forqueta, i amb llates de fusta sense desbastar entre mig per suportar el pis de lloses de pedra del pis. La porta adovellada que dona accés correspon a una segona ampliació, igual que l'escala de pedra que porta al pis. En pujar al primer pis s'entra directament a la sala que té un pilar de fusta al centre, una finestra amb festejadors, aigüera i una fornícula amb la forma del rellotge del que manca la maquinària i la tapa. A la sala s'obren dues habitacions, una eixida que correspon a l'ampliació del segle XX i un espai al costat esquerre amb els fogons i a través del qual s'accedeix a una cuina tancada amb foc a terra i bancs escons, i a una habitació que té una finestra amb festejadors i la porta amb llinda i muntants de pedra amb decoracions tallades, a la llinda la decoració forma dos semicercles. Les golfes formaven un assecador obert que posteriorment es va tapar. A inicis del segle XX es va fer una tercera ampliació al costat de llevant realitzada amb maó. La façana principal té davant un baluard tancat amb diferents coberts i disposava d'una porta que es va treure als anys cinquanta per poder entrar amb el tractor.

Observacions:

La part de la sala i habitacions contigües fa molts anys que no s'habita i això ha fet que es conservin els elements tal i com eren fa un segle. Topònims: 1242: Calvinza; 1261: Calvizà; 1729: Vinçà.

Història

Tot i que aquesta casa data de l'edat mitjana per la seva estructura, no es conserva gaire documentació. El mur d'opus spicatum revela una construcció sòlida dels primers segles medievals, probablement una domus, amb una ampliació dels baixos en el moment en què es va realitzar l'arc diafragma cap al segle XIII. Les successives ampliacions demostren la ocupació contínua d'aquesta casa fins a l'actualitat. La casa té relació amb la casa Calvinsà de Casserres ja que sembla que els propietaris havien estat els mateixos. Una de les referències més antigues la trobem al capbreu de 1242 del monestir de Santa Maria de Serrateix (mas de Calvinza) (ADS). Al 1261, Raimundus de Calviza de la parròquia de Sant Martí d'Avià, dona el seu mas de Calviza amb els seus bens al seu fill perquè es pogués casar (ADS). Al fogatge de 1553 consta a la parròquia de Sant Vicenç d'Obiols un tal Pere Calviesà, però dubtem que sigui aquesta casa ja que pertanyia a l'altra parròquia. Al llibre del notari Josep Sorribes (AHCM) el 6 de febrer de 1634 Joan Covinsà confessa un deute. Al 1643 Rafael Covinsà, pagès de Sant Martí d'Avià, ven a Juan Gargallo per tres anys la sisena part dels fruits de l'heretat Covinsà (AHCM). A l'Amillament de 1862 el maso Cubinsà era de Josep Manubens, mentre que l'any 1879 era de Gil Roca. Fa 100 anys aquesta casa va ser comprada per l'actual propietari a la família de Gil Roca que vivia a Barcelona. La mateixa família de masovers la ocupa des de fa uns seixanta anys.

Bibliografia

BOLÓS, J. (1983). Els monestirs del comtat de Berga des dels seus orígens fins al 1400. El monestir de Santa Maria de Serrateix. Tesi doctoral UB. Llibre del notari Josep Sorribes (1628-1633).

AHCM, 1432. Pergamins de Santa Maria de Serrateix, ADS.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2019). De bona casa, bona brasa. La casa i l'espai domèstic rural al Berguedà. Temes d'Etnologia de Catalunya, 30. Generalitat de Catalunya.

